

Beslut

Datum

2021-02-26

Dnr (anges vid skriftväxling)

511-7988-2020

Dossiénr

NVR2051478

Beslut om utökning av naturreservat Rödde

Naturreservatets namn: Rödde
NVR-id: 2051478
Kommun: Krokom
Län: Jämtland
Väggkarta: 152 Östersund
Lägesbeskrivning: Cirka 2,5 kilometer väster om Alsen och strax söder om Byn Slätte.
Centrumkoordinater: N:7028687 E: 443280 (SWEREF99 TM)
Fastigheter: Del av Slätte 1:8, Kösta 9:1 och Slätte S:2
Markägare: Enskild markägare
Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
Areal utökningsområde: 13 hektar
Totalareal Rödde 49 hektar

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Beskrivning av området	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendets beredning	5
Synpunkter på förslaget till beslut	5
Länsstyrelsens bedömning	6
Naturvärdesinventeringar	8
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	8
Konsekvensutredning	9
Upplysningar	9
Bilagor	10

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att naturreservatet Rödde, inrättat av Länsstyrelsen 2019-11-25 (diarienummer, dnr., 511-3191-2019), ska ha den utökade geografiska omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. För den tillkommande delen ska beslutet att bilda naturreservatet Rödde gälla i sin helhet med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap. 4 §, 5 § första och andra styckena, 6 § och 30 § miljöbalken. Syfte, skäl och föreskrifter för de tillkommande delarna är följaktligen de samma som för redan befintliga naturreservatet Rödde (dnr. 511-3191-2019).

Länsstyrelsen beslutar vidare att det tillkommande området ska ingå i redan befintliga skötselområden enligt gällande skötselplan som framgår av bilagorna 4 samt 4a i beslutet om att bilda naturreservatet Rödde (dnr. 511-3191-2019). Den del av naturreservatutökningen som omfattar kalkbarrskog ska ingå i skötselområde A2 och del som omfattar rikkärret Fridflon ska ingå i skötselområde B2. De tillagda skötselområdena kan ses i bilaga 1.

Reservatet har den avgränsning som slutligen utmärks i fält.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Beskrivning av området

Området är en utökning av södra delen av naturreservatet Rödde i Krokoms kommun. Naturreservatet Rödde som bildades 2019 är cirka 36 hektar stort och utgörs av en omkring 150 år gammal kalkbarrskog samt norra halvan av det orkidétäta rikkärret Fridflon. I kalkbarrskogen och rikkärret förekommer sällsynta kalkgynnade arter vilka utgör skälen till att området inrättades som naturreservat.

Utökningsområdet

Området som utökningen av naturreservatet avser är omkring 13 hektar stort och omfattar södra delen av rikkärret Fridflon samt kalkbarrskogen väster om Fridflon. Höjden i området varierar från cirka 315 meter över havet nere vid rikkärret Fridflon till cirka 375 meter över havet uppe på höjden i västra delarna av utökningen. Berggrunden består av skiffer och jordtäcket utgörs av moig morän. Marken är kalkrik vilket indikeras av att det förekommer flera

Länsstyrelsen
Jämtlands län

kalkgynnade kärlväxter såsom underviol (*Viola mirabilis*), trolldruva (*Actaea spicata*), blåsippa (*Hepatica nobilis*), kranshakmossa (*Rhytidiadelphus triquetrus*), skogsvicker (*Vicia sylvatica*), sibirisk hundloka (*Heracleum sphondylium subsp. sibiricum*) och tibast (*Daphne mezereum*).

I rikärrer Fridlon förekommer kalkkärr, blöta partier där kalkutfällning sker, och källmiljöer. Här växer också flera kalkgynnade mossor som till exempel korvskorpionmossa (*Scorpidium scorpioides*) och flera orkidéer, varav en är arten tvåblad (*Listera ovata*).

Skogen i utökningsområdet utgörs av en lövträdsrik, kalkbarrskog, med god åldersspridning. De äldre träden i skogen är oftast runt 150 år gamla. Marken i skogsområdet sluttar mestadels i sydlig till sydöstlig riktning, bitvis brant. Lutningen gör att det förekommer rörligt markvatten vilket bidrar till att skogen på vissa ställen har hög tillväxt där granar växer sig upp till 60 cm i brösthöjddiameter. I dessa delar förekommer högörtssamhällen.

I skogen förekommer bitvis gott om död ved främst i form av granlågor och vindfäll i olika förmultningsstadier. Koncentrationen av lågor är speciellt hög i områdets centrala delar. Naturvärdena i skogen består främst av, lövträdsinslaget, den döda veden och, den för området speciella, kalkgynnade svampfloran. Av dessa svampar är det främst (*Ramaria flava s.lat.*) och svart taggsvamp (*Phellodon niger*) som förekommer i reservatsutökningen.

Inom utökningsområdet förekommer gott om spridda lövträd som asp (*Populus tremula*) och sälg (*Salix caprea*). Det finns sälgar som är äldre och grövre. På lövträden växer det flera arter som indikerar höga naturvärden kopplade till lövträd såsom lunglav (*Lobaria pulmonaria*) skrovellav (*Lobaria scrobiculata*), skinnlav (*Leptogium saturninum*) och stuplav (*Nephroma bellum*).

I vissa partier, där mark på 60-talet varit öppen i små slåtterängar eller beteshagar, förekommer lövträden i högre koncentrationer, speciellt stor är koncentrationen av asp i dessa delar. Skogsbete har förekommit i området vilket har gynnat lövträdsutvecklingen genom att öka ljusinsläppet i skogen. Den störda jorden till följd av bete har även varit gynnsamt för områdets sällsynta svampar.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

År 2014 genomförde Länsstyrelsen samt av Länsstyrelsen anlita konsult naturvärdesinventeringar i området. Det konstaterades att naturvärdena i området var mycket höga och att det fanns många sällsynta och skyddsvärda arter knutna till naturmiljön. Länsstyrelsen gjorde bedömningen att hela området skulle föreslås som naturreservat.

Markägarna kontaktades 2014 och värderingen slutfördes 2016 och förhandlingen med två av tre berörda markägare avslutades 2017. Naturvårdsverket godkände naturreservatsobjektet Rödde 2015. Det skrevs i och med att förhandlingarna avslutades avtal på området i norra delen av objektet. Länsstyrelsen i Jämtlands län fattade beslut om bildande av naturreservatet Rödde på färdigförhandlat område under 2019.

Förhandling om den södra delen av området, med den tredje markägaren, slutfördes under våren 2020 och ett förslag till beslut om utökning av naturreservatet Rödde togs fram samma år. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över utökningsförslaget.

Värderingar och förhandlingar om objektet har utförts av auktoriserade konsultfirmor.

Synpunkter på förslaget till beslut

Sex yttranden, varav tre utan synpunkter inkom till Länsstyrelsen.

En berörd snöskoterklubb önskar att det införs ett undantag från föreskrifter som möjliggör skötsel av en genom området befintlig skoterled. Inga sådana undantag från föreskrifter finns i den redan gällande delen av naturreservatet Rödde. Därmed skulle ett sådant undantag från föreskrifter endast vara möjligt att införa i utökningsområdet där leden går genom naturligt öppen terräng och därmed är i mindre behov av underhåll. I övrigt är skotertrafik inte heller reglerad i vare sig det befintliga naturreservatet Rödde eller i utökningen av Rödde. Med detta som bakgrund bedömer Länsstyrelsen att inga undantag från föreskrifter för underhåll av skoterleden är nödvändiga utan hänvisar istället till att skoterklubben får söka dispens för eventuellt underhåll av leden.

Jägareförbundet ställer sig positivt till att inga jaktliga inskränkningar införs inom utökningen av naturreservatet men har synpunkter på föreskrifterna. De önskar att följande undantag ska införas under rubriken ”Undantag från föreskrifterna” i beslutet till Rödde naturreservat (Dnr 511-3191-2019); Jakt enligt jaktlag (1987:259), att underhålla befintliga jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt samt att det ska vara möjligt att uppföra nytt pass/jakttorn genom ansökan om tillstånd hos länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tagit emot likande yttranden från jägareförbundet i samband med externremissen för bildande av Rödde naturreservat och dessa undantag finns därför redan tillagda i det gällande beslutet. Föreskrifter och undantag i beslutet till Röddes ska gälla även inom utökningsområdet. Vidare önskar jägareförbundet att även följande undantag läggs till; att på våtmark med lättare (<400 kg) bandgående, motordrivet fordon transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin och att på fast mark, eller med terrängskoter på väl tjälad och snötäckt mark, transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med motordrivet fordon. Det finns inom naturreservatet Rödde som utökningen avser införlivas i, inga förbud mot lättare bandgående fordon eller terrängskoter varför inga undantag för dessa bedöms nödvändiga.

Sametinget ställer sig positiva om inga inskränkningar införs inom renskötselrätten utifrån rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594). Undantag från föreskrifterna för det gällande naturreservatet Rödde som utvidgningen anger redan undantaget att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Vidare är terrängkörning inte förbjuden inom naturreservatet och utökningsområdet varför ett sådant undantag inte bedöms nödvändigt att införa.

Länsstyrelsens bedömning

Området för utökningen av naturreservatet Rödde avser södra delen av rikkärret Fridflon och en anslutande kalkbarrskog väster därom. När utökningen av naturreservat beslutats kommer rikkärret Fridflon att ingå i sin helhet i naturreservatet Rödde tillsammans med ett av länets, med avseende på sällsynta marksvampar, artrikaste kalkbarrskogar.

Fridflon hyser mycket höga naturvärden, med källmiljöer, rikärr och en rik flora med flera orkidéarter. I blöta delar av rikkärret sker kalkutfällningar vilket ger upphov till kalkkärrsmiljöer.

Väster om Fridflon växer den kalkbarrskog som kommer ingå i reservatsutökningen. I skogen utgörs naturvärdena av sällsynta marksvampar, död ved och lövträdsvärden.

Artrikedomen i kalkbarrskogen och rikkärret Fridflon har stor betydelse för bevarandet av kalkgynnad biologiska mångfald i länet.

Kalkbarrskog är vidare en prioriterad skogstyp enligt *Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark*. Länsstyrelsen i Jämtlands län har ett nationellt såväl som ett internationellt ansvar att bevara denna naturtyp och de hotade arter som ofta är knutna till den. I området för utökningen av naturreservatet Rödde, har ett antal skyddsvärda kalkgynnade marksvampar påträffats som den rödlistade svarta taggsvampen. Rödde naturreservat tillsammans med utökningsområdet har en av länets största kända populationer av kalkgynnade marksvampar.

Kalkbarrskogen i utökningen håller, förutom sällsynta marksvampar, något högre naturvärden knutna till lövträd än den skog som redan ingår i naturreservatet Rödde och bidrar därmed med nya naturvärden kopplade till lövträd. Här växer det mycket asp och en hel del säl, varav en del grova sälgar. I den västra delen av utökningen ingår ett kalavverkat parti med god potential för utveckling av framtida lövträdsvärden.

För att områdenas naturvärden ska bestå, behöver områdena undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärden påtagligt skadas. Detta motiverar till varför Länsstyrelsen i Jämtlands län har bedömt att området bör införlivas i naturreservatet Rödde. Mot bakgrund av områdets speciella naturtyp, kalkbarrskog, och de sällsynta svampar som växer där samt de höga naturvärdena i rikkärret Fridflon bedömer Länsstyrelsen även att en viss skötsel såsom skogsbete, luckhuggning och slätter behövs för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvärdesinventeringar

Under 2014 inventerades området i Rödde av en av Länsstyrelsen i Jämtlands län anlita konsult, inom en riktad marksvampsinventering. Flera fynd av mykorrhizabildande, kalkgynnade svampar gjordes. Flera av dessa är upptagna på den svenska rödlistan för hotade arter. Delar av den mark som dessa påträffades på ingår i det område som 2019 inrättades som naturreservat Rödde. Men flera fynd av sällsynta kalkgynnade arter har också gjorts i den södra delen som detta beslut om utökning av naturreservatet berör.

Rikkärret Fridflon har klassats som en klass 1 myr med mycket höga naturvärden. Hela den norra delen av myren ingår redan i naturreservatet Rödde. Med utökningen kommer därmed hela rikkärret ingå i naturreservatet Rödde och därmed vara formellt skyddat.

Inom utökningen av Rödde naturreservat finns även den av skogsstyrelsen utpekade nyckelbiotopen; N 3699-1998.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet ligger inom riksintresse för kulturmiljö Storsjöbygden (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Det som utmärker riksintresset är ett öppet jordbrukslandskap med radbyar och äldre gårdar.

I sin översiktsplan, fastställd 2015, pekar även Krokoms kommun ut en rad skyddsvärda områden. Det är områden som inte ligger inom riksintresse, men som kommunen bedömer har ett särskilt skyddsvärde. Skyddsvärdet anges i skala A, B och C, där A är mest skyddsvärt. Naturreservatet ligger inom utpekat område Slätte - Högåsen (skyddsvärde C) som utgörs av mindre jord- och skogsbruksbyar för vilka hänsyn ska tas till landskapsbilden och naturvärden vid ny bebyggelse. Länsstyrelsen gör bedömningen att bildandet av naturreservatet Rödde inte strider mot skyddsvärdet i det utpekade området.

Området ingår i riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) kring Storsjön. Kriterierna är "ett varierat och naturskönt kulturlandskap kring ett stort vatten".

Vidare ingår området i riksintresseområde för totalförsvaret för område inom väderradar (enligt kap 3 och 9 § miljöbalken).

Utökningen av naturreservatet Rödde bedöms få positiva effekter på riksintressena för kulturmiljö och friluftsliv samt ingen påverkan på totalförsvarets riksintresse.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Upplysningar

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av den härmed beslutade utökningen av naturreservatet Hotagen.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Information om föreskrifter finns i beslutet för det ursprungliga naturreservatet Hotagen, Länsstyrelsen Jämtlands län dnr. 511-3191-2019 samt på <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/besoksmal/naturreservat/rodde.html>.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut i detta ärende har fattats av tillförordnad landshövding Susanna Löfgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även chefsjurist Jon Paulsson, chef för naturskydd och förvaltning Per D Sander samt handläggare Maria Noro-Larsson, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Susanna Löfgren
(beslutande)

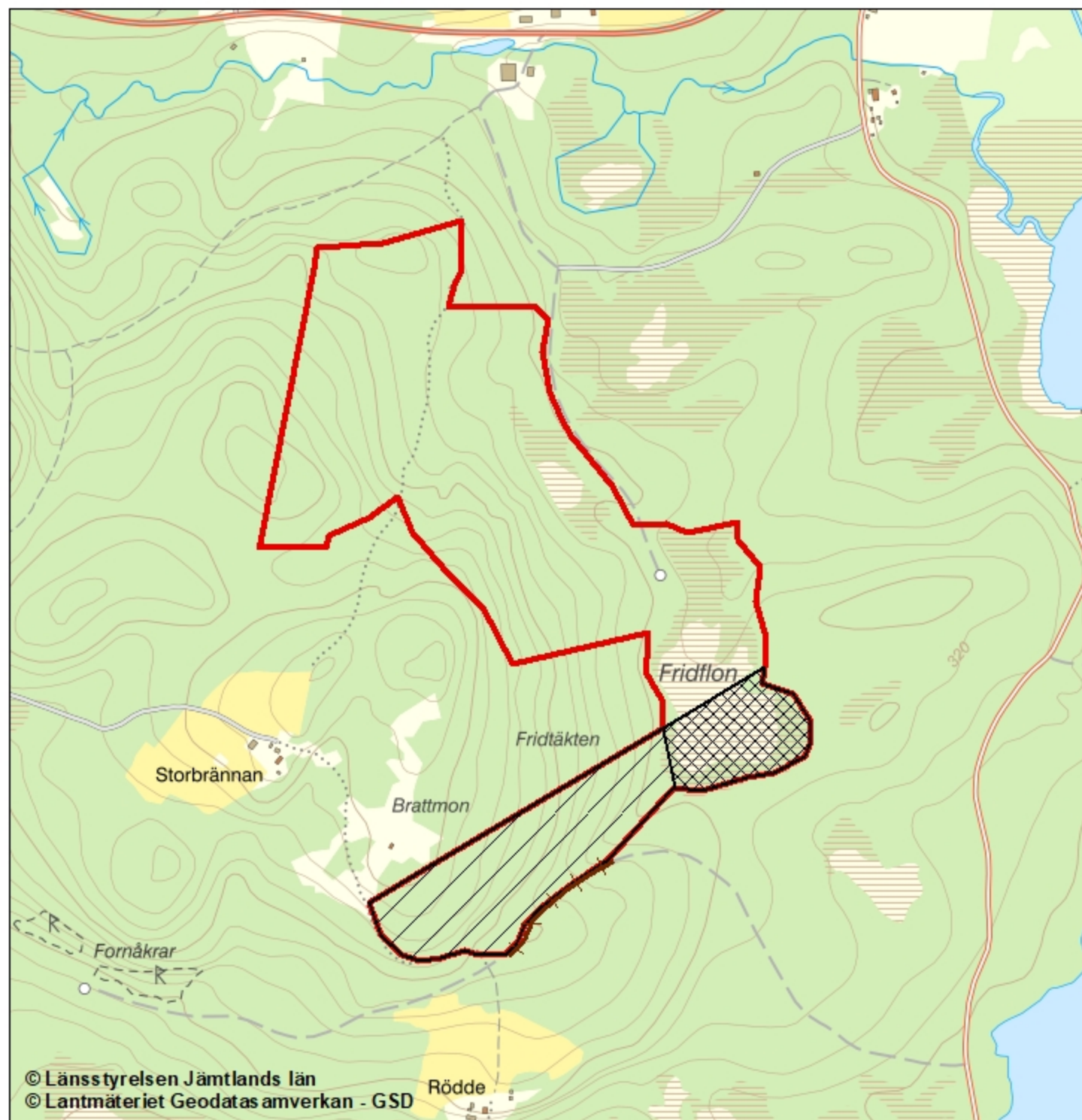
Maria Noro-Larsson
(föredragande)

Bilagor

1. Beslutskarta

Utvidgning av Naturreservatet Rödde Beslutskarta

- Ny gräns för naturreservatet Rödde
- Område som omfattas av föreskrift B4
- Område som omfattas av föreskrift B5
- Väg som omfattas av undantag g) från föreskrifter

0 500 m

Skala 1:10 000

